Työntekijöiden oleskeluluvat
Eduskunnan tarkastusvaliokunta

Ulkoministeriö, Maahantuloasioiden yksikkö

18.9.2024

Eili Andersson
Tiiminvetäjä, oleskelulupa-asiat

Ulkoministeriön tehtäväkenttä oleskelulupa-asioissa

- Suomen edustusto ottaa vastaan oleskelulupahakemuksen ulkomailla olevalta henkilöltä ja tarkistaa, että hakemus on oikein täytetty ja että se sisältää tarvittavat asiakirjat ja tiedot (UlkL 69 §)
- Epäsäännöllisen maahantulon lähtömaissa edustustovirkailija erityisesti tarkistaa myös liitteiden sisältöä ja arvioi kuulemistarvetta tunnistautumisen yhteydessä.
- Edustustot ottavat tällä hetkellä vastaan sähköisiä ja paperisia oleskelulupahakemuksia 75 edustustossa ympäri maailmaa.
  - Edustustoissa oleskelulupatehtävät ovat työvoimaintensiivisiä. Samat henkilöt hoitavat myös muita laajoja tehtäväkokonaisuuksia (esim. viisumikäsittelyä, passi- ja legalisointiasioita, avustamisasioita, yleisiä hallinnollisia asioita).
- Ulkoministeriön maahantuloasioiden yksikkö ohjaa ja tukee edustustoja maahantulolupa-asioissa.

Oleskelulupaprosessi työluvat yleiskuvaus

Hakemuksen teko

Ajanvaraus tunnistautu-miseen

Tunnistautuminen VFS:n toimipisteellä tai edustustossa

Riskihakijoiden pikahaastattelu, kuulijana edustusto

Hakemuksen valmistelu edustustossa

Riskihakijoiden haastattelu, kuulijana edustusto tai Migri etänä

Hakemuksen käsittely Migri

Migri tekee päätöksen

Tiedoksianto ja ole-kortin / d-viisumin luovutus

Työnantaja täyttää työehdot

Ehto: automaattinen vireytyminen

TTOL: Hakemuksen käsittely TE-toimisto

- Hakija tai työnantaja
- Edustusto / ulkoinen palveluntarjoaja
- TE-toimisto
- Migri

Toimenpiteitä työntekijöiden oleskelulupa-hakemusten käsittelyn sujuvoittamiseksi

- UM osallistuu TEMin johdolla tehtävään oleskelulupaprosessin kehittämistyöhön.
- UM ja Migri tekevät kahdenvälistä kehitystyötä: mm. lupaprosessin pullonkaulojen tarkastelu ja ratkaiseminen, edustustoverkoston prosessien sujuvoittaminen.
- Kuluvana vuonna on painotettu ohjeistuksen selkeyttämistä ja kuulemiskäytäntöjen kehittämistä.
- Edustustojen roolin jatkokehittämisessä voidaan tarkastella esimerkiksi ulkoisten palveluntarjoajien laajempaa hyödyntämistä sekä Migrin roolin edelleen kasvattamista.
- Poikkihallinnollisen ennakointityön kautta pyritään valmistautumaan edustustojen ruuhkapiikkeihin.
    - Erityishaasteena on maahantuloasioiden vahva sesonkiluonteisuus. Normaali resurssimitoitus on ruuhkasesongin aikana monessa edustustossa riittämätön.

Sujuvoittamistoimenpiteet UM:n hallinnonalalla

- Ulkoministeriön kiertävää tukiresurssia (9 hlöä) on kuluneen vuoden aikana hyödynnetty aiempaa suunnitelmallisemmin ja kohdennetummin mm. hakijoiden määriä koskevien ennakointitietojen pohjalta.
- UM:n ja Migrin yhteistyössä on kartoitettu toimia, jotka sujuvoittavat edustustojen vastuulla olevia lupatoimintoja ja tehty kehittämissuunnitelma.
- Tällä hetkellä kehittämistyössä painottuvat kuulemismenettelyn yhdenmukaistaminen ja henkilökunnan ohjeistuksen selkeyttäminen.

Arvio toimenpiteiden vaikutuksesta

- Hakemusmäärien ennakointityöllä ja UM:n liikkuvan resurssin hyödyntämisen avulla käsittelyajat ovat pääosin pysyneet tavoitteiden mukaisina
- Oleskelulupaprosessin kehittämistyö, jota on tehty yhdessä Migrin ja TEM:n kanssa, on ollut tuloksellista ja edustustojen näkökulma on huomioitu aiempaa paremmin.
- Migrin prosessin osa-automatisointi on aiheuttanut tiettyjen edustustojen vastuulla olevien toimien (esim. suulliset kuulemiset ja asiakirjatutkinta) korostumista.